

Hatay İli Heterocera (Lepidoptera) Faunasına Katkılar

Erol ATAY*

* Mustafa Kemal Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Biyoloji Bölümü, Antakya,
Hatay, TÜRKİYE

* Corresponding author: eatay@mku.edu.tr

Özet

Hatay ili için 6 familyaya ait 13 güve türü yeni kayıttır. Bu çalışma sayesinde Hatay lepidoptera faunası 508'den 521'e yükselmiştir.

Anahtar Kelimeler: Hatay, Heterocera, Lepidoptera, güve, fauna

Contributions to the Heterocera (Lepidoptera) fauna of Hatay

Abstract

Thirteen moth species belonging to six families are new recording for the province of Hatay. Thanks to this study, recording of lepidoptera fauna in Hatay has increased from 508 to 521.

Keywords: Hatay, Heterocera, Lepidoptera, moth, fauna

Giriş

Koçak & Kemal (2006), Türkiye lepidoptera faunasını 76 familyaya ait 5029 tür olarak ilk defa listelemişlerdir. Yazarlar 2007 ve 2009 yıllarına ait çalışmalarında da Türkiye lepidoptera faunasını 5101 ve en son olarak da 5128 olarak bildirmişlerdir. Her türe ait synonymleri, Türkçe yerel adları ve Türkiye'deki dağılımlarını da vermişlerdir.

Yazarların 2006, 2007 ve 2009 yıllarına ait çalışmaları incelendiğinde Hatay'a ait toplam 508 lepidoptea türünün kayıtlı olduğu sonucuna ulaşılmaktadır. Bunlardan 377'si gece kelebeklerine (Heterocera), 131'i ise gündüz kelebeklerine (Rhopalocera) ait türlerdir.

Materya ve Metotlar

Bu çalışmada Hatay ilinin Amanos Dağlarından toplanan gece kelebekleri materyal olarak kullanıldı.

2009 yılında Doğu Akdeniz Bölgesi'nde Hatay ili Amanos Dağları'nın çeşitli bitki örtüsüne sahip değişik yüksekliklerde geceleri yapılan arazi çalışmalarında birçok Heterocera familyasına bağlı çok sayıda tür yakalanmıştır. Arazi çalışmalarında, Mart-Eylül 2009 tarihleri arasında Samandağ ilçesi Teknepınar Orman İşletme Şefliği'nin orman deposuna kurulan Robinson tipi ışık tuzakları kullanılmıştır. Haftada bir sabah saatlerinde tuzaklar ziyaret edilmiş ve tuzağa gelen kelebekler alınmıştır. Tuzağın yakınlarında saklanan kelebekler de öldürme kavanozlarına alınmıştır.

Araziden laboratuara getirilen örnekler germe tahtalarında kantları gerilerek karanlık ve kuru ortamda 15 gün bekletildikten sonra koleksiyon dolaplarına alınmıştır. Örneklerin gerekli metrik ölçümleri yapıldıktan sonra tür teşhisleri yapılmıştır.

Sonuçlar ve Tartışma

Doğu Akdeniz Bölgesi'nde Hatay ili Amanos Dağları'nın çeşitli bitki örtüsüne sahip değişik yüksekliklerde geceleri yapılan arazi çalışmalarında birçok Heterocera familyasına bağlı çok sayıda tür yakalanmıştır. Bunlardan 6 familya (Sphingidae, Noctuidae, Arctiidae, Pyralidae, Saturniidae, Tortricidae)'ya ait toplam 13 tür

saptanmıştır ve bu türler Hatay Lepidoptera faunası için yeni kayıttır. Türlerin fotoğrafları ile gerekli bilgiler çalışmamızda verilmiştir.

1. Sphingidae

Hyles livornica (Esper, 1780); Şekil 1

İncelenen Materyal: Teknepınar-Samandağ (36°02'N, 36°08'E, 250 m) 1 ♀
Ergin Kanat Açıklığı: 60 mm; Vücut Uzunluğu: 30 mm.

Sphinx pinastri Linnaeus, 1758 (Çam Atmacagüvesi); Şekil 2

İncelenen Materyal: Teknepınar-Samandağ (36°02'N, 36°08'E, 250 m) 2 ♂, 1 ♀
Ergin Kanat Açıklığı: 83 mm; Vücut Uzunluğu: 35 mm.

Daphnis nerii Linnaeus, 1758 (Zakkum Atmacagüvesi); Şekil 3

İncelenen Materyal: Teknepınar-Samandağ (36°02'N, 36°08'E, 250 m) 2 ♀
Ergin Kanat Açıklığı: 108 mm; Vücut Uzunluğu: 55 mm.

Theretra alecto Linnaeus, 1758; Şekil 4

İncelenen Materyal: Teknepınar-Samandağ (36°02'N, 36°08'E, 250 m) 1 ♀
Ergin Kanat Açıklığı: 80 mm; Vücut Uzunluğu: 40 mm.

Marumba quercus (Denis & Schiffermüller, 1775); Şekil 5

İncelenen Materyal: Teknepınar-Samandağ (36°02'N, 36°08'E, 250 m) 1 ♀
Ergin Kanat Açıklığı: 100 mm; Vücut Uzunluğu: 36 mm.

2. Noctuidae

Catocala conversa (Esper, 1783); Şekil 6

İncelenen Materyal: Teknepınar-Samandağ (36°02'N, 36°08'E, 250 m) 1 ♀
Ergin Kanat Açıklığı: 56 mm; Vücut Uzunluğu: 26 mm.

Helicoverpa armigera (Hübner, 1808); Şekil 7

İncelenen Materyal: Teknepınar-Samandağ (36°02'N, 36°08'E, 250 m) 1 ♀
Ergin Kanat Açıklığı: 33 mm; Vücut Uzunluğu: 16 mm.

Şekil 1. *Hyles livornica*

Şekil 2. *Sphinx pinastri*

Şekil 3. *Daphnis nerii*

Şekil 4. *Theretra alecto*

Şekil 5. *Marumba quercus*

Şekil 6. *Catocala conversa*

Şekil 7. *Helicoverpa armigera*

3. Arctiidae

Epicallia villica (Linnaeus, 1758) (Krem Benekli Ayıgüvesi); Şekil 8

İncelenen Materyal: Teknepınar-Samandağ (36°02'N, 36°08'E, 250 m) 1 ♀

Ergin Kanat Açıklığı: 60 mm; Vücut Uzunluğu: 26 mm.

Euplagia quadripunctaria (Poda, 1761) (Dört Benekli Ayıgüvesi); Şekil 9

İncelenen Materyal: Teknepınar-Samandağ (36°02'N, 36°08'E, 250 m) 1 ♂, 2 ♀

Ergin Kanat Açıklığı: 65 mm; Vücut Uzunluğu: 22 mm.

4. Pyralidae

Cynaeda gigantea (Wocke, 1871); Şekil 10

İncelenen Materyal: Teknepınar-Samandağ (36°02'N, 36°08'E, 250 m) 2 ♂, 3 ♀

Ergin Kanat Açıklığı: ♂ 33 mm, ♀ 31mm ; Vücut Uzunluğu: ♂ 17 mm, ♀ 15mm.

Bradyrrhoa gilveolella (Treitschke, 1833); Şekil 11

İncelenen Materyal: Teknepınar-Samandağ (36°02'N, 36°08'E, 250 m) 1 ♂

Ergin Kanat Açıklığı: 30 mm; Vücut Uzunluğu: 14 mm.

5. Saturniidae

Saturnia pyri (Denis & Schiffermüller, 1775) (Büyük Kaan); Şekil 12

İncelenen Materyal: Teknepınar-Samandağ (36°02'N, 36°08'E, 250 m) 2 ♀

Ergin Kanat Açıklığı: 150 mm; Vücut Uzunluğu: 40 mm.

6. Tortricidae

Cacoecimorpha pronubana (Hübner, 1799) (Karanfil Yaprakbükeni); Şekil 13

İncelenen Materyal: Teknepınar-Samandağ (36°02'N, 36°08'E, 250 m) 12 ♂, 20 ♀

Ergin Kanat Açıklığı: ♂ 15 mm, ♀ 22 mm; Vücut Uzunluğu: ♂ 7 mm, ♀ 9 mm.

Şekil 8. *Epicallia villica*Şekil 9. *Euplagia quadripunctaria*Şekil 10. *Cynaeda gigantea*Şekil 11. *Bradyrrhoa gilveolella*Şekil 12. *Saturnia pyri*Şekil 13. *Cacoecimorpha pronubana*

Saturnia pyri mayıs ayında tuzağa yakın yerde bulunmuştur. Bazı Sphingidae türleri de tuzağa yakın yerlerden alınmıştır. *Cacoecimorpha pronubana* (Hübner, 1799) çok geniş konukçu bitki yelpazesine sahip bir türdür. Polifag bir zararlı olan bu tür özellikle süs bitkilerinde, çalılıklarda, sebzelerde ve birçok meyve ağaçlarında önemli zararlar vermektedir (Kaçar & Ulusoy, 2008). *Cynaeda gigantea* (Wocke, 1871), *Cynaeda dentalis* (Denis & Schiffmüller, 1775)'e çok benzerlik gösterir. Bu iki tür birbirinden genital organ preparatının incelenmesiyle ayırt edilebilir. *C. gigantea*'nın erkek genital organda valvae daha iridir, aedeagus ise daha kalın ve uzundur (Lattin, 1951).

Bu çalışmanın sonucu olarak, Hatay ili lepidoptera faunasına ait tür sayısı toplamda 508'den 521'e, gece kelebekleri sayısı ise 377'den 390'a yükselmiştir. Türlerin fotoğrafları ile gerekli bilgiler çalışmamızda verilmiştir.

Kaynaklar

- Kaçar, G. ve Ulusoy, M. R. 2008. Doğu Akdeniz Bölgesi'inde yeni bir zeytin zararlısı karanfil yaprakbükeni, *Cacoecimorpha pronubana* (Hübner), 1796-1799 (Lepidoptera: Tortricidae). *Turk. Entomol. Derg.* 32 (3): 211-223.
- Koçak, A. Ö. ve Kemal, M. 2006. Checklist of the Lepidoptera of Turkey. *Centre for Entomological Studies Ankara* 1: 1-196.
- Koçak, A. Ö. ve Kemal, M. 2007. Revised and annotated checklist of the Lepidoptera of Turkey. *Centre for Entomological Studies Ankara* 8: 1-150.
- Koçak, A. Ö. ve Kemal, M. 2009. Revised checklist of the Lepidoptera of Turkey. *Centre for Entomological Studies Ankara* 17: 1-150.
- Lattin, G. 1951. Ueber die Arten der Gattung *Cynaeda* Hb. (Pyralidae). *Zeitschrift für Lepidopterologie* 1: 65-84.